

	Универзитет у Београду Технички факултет у Бору	
	Акредитација студијског програма	
	МЕТАЛУРШКО ИНЖЕЊЕРСТВО	

МЕТАЛУРШКО ИНЖЕЊЕРСТВО ДИПЛОМСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ

КЊИГА ПРЕДМЕТА

Списак предмета:

1. Физичка металургија 3.....	2
2. Карактеризација материјала	3
3. Термодинамика материјала	4
4. Фазне равнотеже	5
5. Теорија синтеровања.....	6
6. Кинетика фазних трансформација.....	7
7. Феномени преноса 1	8
8. Структура и својства племенитих метала	9
9. Конти поступци за добијање жице и профила.....	10
10. Металургија легура обојених метала	11
11. Металургија ливеног гвожђа и челика.....	12
12. Прерада ретких и племенитих метала.....	13
13. Теоријске основе за израду дипломског- мастер рада.....	14

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Физичка металургија 3			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Десимир Д. Марковић, ред. проф.			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Знања из Физичке металургије 1 и Физичке металургије 2			
Циљ предмета			
Пружање знања из области физике чврстог стања и физике метала			
Исход предмета			
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА ЗА УСПЕШНО ПРАЋЕЊЕ НАСТАВЕ ИЗ ОСТАЛИХ ПРЕДМЕТА ИЗ СТРУКЕ НА МАСТЕР СТУДИЈАМА И КАСНИЈЕ НА ДОКТОРСКИМ СТУДИЈАМА			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Структура кристала. Дифракција на кристалу и реципрочна решетка. Хемијске везе у кристалима. Константе еластичности. Фонони и вибрације у решетки. Електронска теорија метала. Теорија слободних електрона. Фермијева енергија и Фермијев ниво. Енергетске зоне. Електрична својства метала. Полупроводнички кристали. Суперпроводљивост. Топлотна својства метала. Фероелектрични кристали. Дијамагнетизам и парамагнетизам. Феромагнетизам и антиферомагнетизам. Магнетска резонанца. Тачкасти дефекти у кристалима. Вакансије. Дислокације. Дислокације и клизање. Геометрија и кретање дислокација. Еластична својства дислокација. Умножавање и покретљивост дислокација. Реакције дислокација. Деформационо ојачавање кристала, поликристалних агрегата и чврстих раствора. Таложно и дисперзно ојачавање.			
<i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>			
Паралелно теоријску наставу прате лабораторијске вежбе из области структурне анализе, деформационог ојачавања и таложног и дисперзног ојачавања.			
Литература			
Препоручена:			
1. Чарлс Кител, Увод у физику чврстог стања, Савремена администрација, Београд, 1970.			
2. R. E. Hummel, Understanding Materials Science, Second Edition, Springer-Verlag, New York, 2004.			
4. Бошко Перовић, Физичка металургија, Металуршко-технолошки факултет, Подгорица, 1997.			
5. Ђорђе Дробњак, Физичка металургија. Физика чврстоће и пластичности 1, Технолошко-металуршки факултет, Београд, 1990.			
Помоћна:			
1. Manijeh Razeghi, Fundamentals of Solid State Engineering, Kluwer Academic Publishers, New York, 2002.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 3	Вежбе: 1	Други облици наставе: 2	
Методе извођења наставе			
Класична предавања, вежбања			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	30
колоквијум-и	2 x 30		
семинар-и			

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Карактеризација материјала			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Мирјана М. Рајчић Вујасиновић, ред. проф.			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Потребна знања из физичке хемије, физичке металургије и испитивања метала.			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да упозна студенте са методама карактеризације чврстих материјала, пре свега метала, као и течности, што је од фундаменталног значаја за област металуршког инжењерства и инжењерства металних материјала.			
Исход предмета			
Студенти стичу знања о најважнијим методама карактеризације, теоријски су припремљени за усвајање савремених метода и оспособљавају се на вежбама за њихово коришћење.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
<i>Карактеризација чврстих материјала.</i> Хемијска и рационална анализа. Деструктивне и неструктивне методе. Проучавање структуре дифракцијом X-зрака, електрона и неутрона. Физичке методе одређивања особина. Механичко испитивање материјала статичким и механичким дејством силе. Термохемијска карактеризација. Карактеризација прахова и синтерованих материјала. Електрохемијске методе карактеризације. Узорковање и грешке при узорковању.			
<i>Карактеризација течности.</i> Напон паре. Вискозност. Идеалне и неидеалне течне смеше и раствори. Активности компонената раствора.			
<i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>			
Лабораторијске вежбе из области примене набројаних метода карактеризације.			
Литература			
Препоручена:			
1. В. D. Fahlman, Materials Chemistry, Springer, Dordrecht, 2008.			
2. Ј. Мишовић, Т. Аст, Инструменталне методе хемијске анализе, ТМФ, Београд, 1978.			
3. П.П. Арсентев и други, Физико-хемијске методе испитивања металургијских процесова, Металургија, Москва, 1988.			
4. J.P. Sibilis, A Guide to Materials Characterization, VCH Publishers, 1988.			
5. V. K. Pecharsky, P. Y. Zavalij, Fundamentals of powder diffraction and structural characterization of materials, Springer science and Business media, 2003.			
6. D. B. Murphy, Fundamentals of Light Microscopy and Electronic Imaging, Wiley-Liss, 2001.			
Помоћна:			
1. Yu. Lyalikov et al., Problems in physicochemical methods of analysis, Mir Publishers, Moscow, 1974.			
2. С. Ђорђевић, В. Дражић, Физичка хемија, 4. издање, ТМФ, Београд, 2000.			
3. М. Рајчић-Вујасиновић, З. Станковић, Физичка хемија Практикум за вежбе, ТФ Бор, 2001.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	
3	1	2	Студијски истраживачки рад:
Методe извођења наставе			
Предавања са интерактивним дискусијама, лабораторијске вежбе, семинарски рад и одбрана рада, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	40		

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство, Технолошко инжењерство				
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master				
Назив предмета: Термодинамика материјала				
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Драгана Т. Живковић, ред. проф.				
Статус предмета: изборни предмет студијских програма Металуршко инжењерство и Технолошко инжењерство				
Број ЕСПБ: 6				
Услов: потребна знања из области термодинамике и физичке хемије				
Циљ предмета				
СТИЦАЊЕ НЕОПХОДНИХ ТЕОРИЈСКИХ И ЕКСПЕРИМЕНТАЛНИХ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ ТЕРМОДИНАМИКЕ МАТЕРИЈАЛА, КАО И РАЗМАТРАЊЕ ВЕЗА ИЗМЕЂУ ТЕРМОДИНАМИЧКИХ И ДРУГИХ ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИХ КАРАКТЕРИСТИКА МАТЕРИЈАЛА.				
Исход предмета				
ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗА САМОСТАЛНИ РАД НА ПРОРАЧУНИМА У ОБЛАСТИ ТЕРМОДИНАМИКЕ МАТЕРИЈАЛА И ПРИ КОРИШЋЕЊУ ОСНОВНИХ АПАРАТА ЗА ТЕРМИЈСКУ АНАЛИЗУ И КАЛОРИМЕТРИЈУ, КАО И ОВЛАДАВАЊЕ ПРИМЕНОМ НЕКИХ ОД САВРЕМЕНИХ ТЕРМОДИНАМИЧКИХ СОФТВЕРА.				
Садржај предмета				
<i>Теоријска настава</i>				
Термодинамика раствора. Модели раствора. Аналитичка термодинамичка испитивања. Прорачуни на бази познатог фазног дијаграма стања. Предвиђање термодинамичких особина вишекомпонентних металних система. Термодинамичко моделирање. Вишекомпонентни раствори. Веза између термодинамичких и других физичко-хемијских карактеристика легура – вискозитет, површински напон, густина, итд. Термодинамика чврстог стања. Дифузија. Површине и фазне границе. Експерименталне методе у термодинамици материјала.				
<i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>				
Рачунске вежбе. Лабораторијска термодинамичка испитивања: калориметријске методе, методе на бази мерења ЕМС, равнотежа са гасном фазом. Лабораторијски рад на основним апаратима за термијску анализу. Примена термодинамичких компјутерских софтвера (HSC, Thermocalc, FАCT, итд.).				
Литература				
Препоручена:				
1. Д.Живковић, Термодинамика материјала, Ауторизована предавања, Технички факултет Бор, 2007.				
2. S.Stolen, T.Grande, N.Allan, Chemical Thermodynamics of Materials, John Willey&Sons, New York, 2004.				
3.С.Н.Р.Лупис, Chemical Thermodynamics of Materials, Metallurgia, Moscow, 1989. (in Russian)				
4. R.A.Swallin, Thermodynamics of Solids, John Willey&Sons, New York, 1962.				
5. O.Kubaschewski, C.B.Alcock, Metallurgical Thermochemistry, Pergamon Press, Oxford, 1983.				
Помоћна:				
1. V.Gontarev, Termodinamika materialov, Univerza u Ljubljani, NTF, Ljubljana, 2000.				
2. Thermal analysis of materials, R.F.Speyer, Marcell Dekker, New York, 1994.				
3. Ж.Живковић, Б.Добовишек, ДТА – теорија и примена, ТФ, Бор, 1984.				
4. N. Saunders, A.P.Miodownik, CALPHAD, calculation of phase diagrams, a comprehensive guide, Pergamon Materials Series - Elsevier, Oxford, 1998.				
5. P. Gabbott, Principles and Applications of Thermal Analysis, Blackwell Publishing, 2007.				
6. G. Kostorz, Phase Transformations in Materials, Wiley-VCH Verlag GmbH, 2001.				
Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад:	
2	1	1		
Методе извођења наставе				
Теоријска настава, рачунске вежбе и лабораторијске вежбе, организоване на интерактивном принципу, уз разраду практичних примера кроз групни, индивидуални и комбиновани метод рада.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена	
активност у току предавања	5	писмени испит	20	
практична настава	20	усмени испит	20	
вежбе	5			
семинарски рад	30			

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Фазне равнотеже			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Драган М. Манасијевић, доц.			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Потребна знања из области термодинамике, теорије пиromеталуршких процеса и физичке металургије			
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање студената са основним принципима анализе фазних равнотежа у вишекoмпонентним системима, као неопходне основе за проучавање и истраживања у области металуршких процеса и нових материјала.			
Исход предмета Оспособљавање студената за коришћење и примену фазних дијаграма у пракси и научно-истраживачком раду.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод. Бинарни фазни дијаграми. Веза између фазних дијаграма и термодинамичких особина. Еутектичка, монотектичка, перитектичка реакција. Чврсти раствори. Прекид у ратворљивости, Интермедијатне фазе. Метастабилне фазе. Тернарни системи. Термодинамички модели раствора. Прорачун фазних дијаграма. CALPHAD метода. <i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i> Експерименталне методе испитивање фазних дијаграма. Прорачун фазних дијаграма металних система применом THERMOCALC и PANDAT програма.			
Литература Препоручена: 1. R. W. Cahn, P. Haasen, Physical Metallurgy, Elsevier Science B. V., 1996. (одабрана поглавља) 2. J. Agren, B. Jansson, B. Sundman, Computer Prediction of Phase Diagrams, Maney Pub, 1998. (одабрана поглавља) 3. P. Gabbott, Principles and Applications of Thermal Analysis, Blackwell Publishing, 2007. 4. G. Kostorz, Phase Transformations in Materials, Wiley-VCH Verlag GmbH, 2001. Помоћна: 1. Д.Минић, Д.Манасијевић, Д.Живковић, Ж.Живковић, Фазна равнотежа и термодинамика система Pb-Sb-(In,Ga), ТФ Бор, 2007. 2. N. Saunders, A.P.Miodownik, CALPHAD, calculation of phase diagrams, a comprehensive guide, Pergamon Materials Series - Elsevier, Oxford, 1998.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 1	Други облици наставе: 1	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе Предавања, лабораторијске и рачунске вежбе. Обука за коришћење и примену софтверских пакета THERMOCALC и PANDAT.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и	30		

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Теорија синтеровања			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Светлана Д. Несторовић, ред. проф.			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Потребна знања из физичке металургије и синтерметалургије			
Циљ предмета			
Оспособљавање студената за стицање знања о механизмима синтеровања и транспорту материје у процесу синтеровања металних материјала и композита.			
Исход предмета			
Очекиван исход је да се стекну теоријске основне и знања о механизмима и процесима синтеровања како би имали неопходну основу у циљу проучавања и карактеризације синтерованих металних материјала.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Увод у процес синтеровања. <i>Основи чврсто-фазног синтеровања.</i> Механизми транспорта масе: вискозно течење, испаравање- кондензација, површинска дифузија, запреминска дифузија, дифузија по границама зрна, пластично течење. Стадијуми синтеровања (адхезија, реаранжирање, почетни стадијум пораста врата, средњи стадијум, финални стадијум. Микроструктура и процеси у чврсто-фазном синтеровању (паковање честица, структура пора, структура зрна, образовање микроструктуре). Чврсто-фазно синтеровање смеше прахова. Понашање при синтеровању смеше прахова. Активирано синтеровање, Контрола микроструктуре. <i>Течно-фазно синтеровање.</i> Синтеровање у присуству течне фазе. Кључни термодинамички и кинетички фактори. Стадијум загревања и топљења. образовање течне фазе. Реаранжирање честица. Стадијум растварања таложења . Квашљивост, капиларност. Вискозни ток у систему чврсто-течно. Фазни дијаграми. Карактеризација микроструктуре.			
<i>Практична настава:Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>			
Предавања, вежбе и практични рад, организовани на интерактивном принципу, што поред класичних предавања и презентација, укључује дискусије и активно учешће студената у свим видовима наставе.			
Литература			
Препоручена:			
1. Randal M. German, Sintering Theory and Practice, The Pennsylvania State University.1996. год. USA.			
2. Мирјана Митков, Душан Божић, Зоран Вујовић, Металургија праха, 1998. Београд.			
3. Светлана Несторовић, Синтерметалургија, Практикум, Бор. 2001.			
Помоћна:			
1. С. С. Кипарисов, Г.А. Либенсон, Порошковаја металургија, Москва, 1972.			
2. В.А. Ивенсен, Кинетика уплотненија металическиј порошокв при спекании. Металургија , Москва, 1971.			
3. Standard Test Methods for Metal Powders and Powder Metallurgy Products, Metal Powder Industries Federation, Princeton, New Jersey, U.S.A. 1999.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 1	Други облици наставе: 1	
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе и практични рад, организовани на интерактивном принципу, што поред класичних предавања и презентација, укључује дискусије и активно учешће студената у свим видовима наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5		
практична настава	15	усмени испит	30
колоквијум-и	2 x 25 = 50		
семинар-и			

Студијски програм/студијски програми Металуршко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Кинетика фазних трансформација			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Иванов Љ. Светлана ван. проф.			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Потребна знања из Физичке хемије и Физичке металургије			
Циљ предмета : Упознавање студената са фундаменталним аспектима кинетике фазних трансформација које се одвијају при обликовању, термичкој обради и спајању металних материјала. Упознавање са кинетиком одвијања фазних трансформација у течном и чврстом стању метала и легура, утицајем структурних величина на брзину фазних промена у реалним системима, дијаграмима изотермалног разлагања и разлагања при континуираном хлађењу, специфичностима реакција које се одвијају при великој брзини хлађења.			
Исход предмета Студенти се оспособљавају да контролом услова за одвијање одређених фазних промена постигну одговарајућу структуру, а тиме и својства металних материјала различите намене.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Увод</i> (основи кинетичке теорије, методе одређивања брзине реакције, једначине брзине за хомогене и хетерогене реакције, Arrheniusova једначина). <i>Дифузија у металима и легурама.</i> Процеси дифузије кретањем атома у чврстом стању. Интерстицијска и супституцијска дифузија. Дифузија у легурама. Darkenove једначине. Негативна дифузија или дифузија „уз брдо“. Пuteви појачане дифузије. Дифузија дуж дислокација, међуфазних граничних површина, граница зрна и слободних површина. <i>Фазне трансформације течно-чврсто.</i> Нуклеација и кинетички процеси на граничној површини течно-чврсто. Раст кристала. Брзо очвршћавање. Кристализација аморфних материјала. <i>Фазне трансформације у чврстом стању.</i> Дифузионе и бездифузионе (смицајне) трансформације. Нуклеација у чврстој фази - хомогено и хетерогено стварање клица. Међуфазне границе и облик клице. Кинетика фазних трансформација. Брзина трансформације. IR и КН дијаграми. Аврами - Џонсон – Мелова једначина. Утицај дефеката на кинетику фазних трансформација. Утицај брзине хлађења на морфологију нове фазе. Дифузионо зависне фазне трансформације: спинодално разлагање, таложење из пресићеног чврстог раствора, огрубљавање талога, еутектоидна трансформација и дисконтинуирано излучивање, масивна трансформација. Бездифузионе фазне трансформације. Мартензитна трансформација. Карактеристике и кинетика образовања мартензита. Термоеластични мартензит и ефекат памћења облика. Комбинација смицајних и дифузионих трансформација. Беинитна трансформација. <i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i> Израда семинарског рада			
Литература : Препоручена: 1. Ј. Бурке, Кинетика фазних трансформација, ТМФ, Београд, 1980. 2. С. Иванов, Б. Станојевић, Термичка обрада метала, Технички факултет, Бор, 2008. (одабрана поглавља) 3. А. К. Јена, М.С. Chaturvedi, Phase transformation in materials, Prentice Hall, Englewood, 1992. (одабрана поглавља) 4. М. С. Flemings, Solidification Processing, Mc. Graw-Hill Book Co.,New York, 1974. (одабрана поглавља) Помоћна: 1. R. W. Cahn (ed), Physical Metallurgy, North-Holland Pub. Co, Amsterdam, 1985. (одабрана поглавља)			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 1	Други облици наставе: 1	
Студијски истраживачки рад:			
Методe извођења наставе : Настава се изводи у виду предавања. Студенти у току наставе треба да ураде семинарски рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	/
практична настава		усмени испт	40
колоквијум-и			
семинар-и	60		

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство, Технолошко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Феномени преноса 1			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Велизар Д. Станковић, ред. проф.			
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма Металуршко инжењерство, Обавезни предмет студијског програма Технолошко инжењерство			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Потребна знања из математике и области преноса масе, топлоте и количине кретања			
Циљ предмета			
Упознавање кандидата са феноменима преноса који се јављају у екстрактивној металургији и металуршком инжењерству, те проширење и подизање нивоа знања стеченог током основних студија.			
Исход предмета			
Студенти стичу напредна знања из области феномена преноса, са посебним освртом на оспособљавање за контролу и управљање наведеним феноменима при вођењу технолошких и металуршких процеса.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Транспортне карактеристике. Пренос количине кретања: механизми преноса, једначине преноса, нека парцијална решења једначина преноса. Теорија сличности и димензиона анализа, критеријуми сличности. Пренос топлоте: механизми преноса, основне једначине преноса. Пренос топлоте са променом фаза. Пренос масе: механизми преноса, основне једначине молекулског и конвективног преноса масе. Модели преноса масе. Међуфазни пренос масе. Симултани преноси. Аналогије преноса.			
<i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>			
Рачунске вежбе прате наставу.			
Литература			
Препоручена:			
1. V. Stanković, Fenomeni prenosa i operacije u metalurgiji 1, Univerzitet u Beogradu, Tehnicki fakultet Bor 1998.			
2. V. Stanković, Fenomeni prenosa i operacije u metalurgiji 2, Univerzitet u Beogradu, Tehnicki fakultet Bor 1998.			
3. F. Zdanski, Mehanika fluida, Tehnološko-metalurški fakultet, Univerziteta u Beogradu, 1995.			
Помоћна:			
1. R.R.Bird, W.E.Stewart, N.Lightfoot, Transport phenomena, Willey&Sons, New York, 1960.			
2. J.Szekely, N.J.Themelis, Rate Phenomena in Process Metallurgy, Wilby Int., 1971.			
3. G.H.Geiger, D.R. Poirier, Transport Phenomena in Metallurgy, Addison-Wesley Publ.Co., Reading Massachusets, 1973.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 3	Вежбе: 2	Други облици наставе: 1	
Методe извођења наставе			
Предавања на интерактивном принципу и рачунске вежбе, уз консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	20
практична настава		усмени испт	20
колоквијум-и	2 x 20 = 40		
семинар-и			

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Структура и својства племенитих метала			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Драгослав М. Гусковић, ред. проф.			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Потребна знања из физичке хемије, испитивања метала и физичке металургије			
Циљ предмета			
Предмет треба да омогући студенту да изучи структуру и својства племенитих метала, њихове узајамне везе као и интеракцију са другим елементима периодног система.			
Исход предмета			
Студент треба да научи најбитније елементе структуре и својстава племенитих метала како би стекао неопходну основу да комбинацијом истих пројектује и осваја нове легуре са захтеваним особинама и широким спектром примене.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Кристална структура. Електронска структура. Атомска својства. Топлотна својства. Електрична својства. Оптичка својства. Механичка својства. Хемијска својства. Корозиона постојаност. Физичко-хемијска својства злата, сребра, платине, паладијума, ридијума, осмијума, рутенијума и радијума у течном стању. Двојни дијаграми стања злата. Двојни дијаграми сребра. Двојни дијаграми платинских метала. Тројни и вишеккомпонентни дијаграми стања злата и сребра. Легура за стоматологију. Примена племенитих метала и њихових легура за електричне контакте, проводнике, отпорнике, термометре, тензометре, термопарове, температурно-отпорне конструкционе материјале, корозионо-постојане материјале, катализаторе, лемове.			
<i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>			
Лабораторијске вежбе прате предавања. Примена дијаграма стања у функцији одређивања особина легура задатог састава.			
Литература			
Препоручена:			
1. П. Гертик, Племенити метали, П.Г., Београд, 1997.			
2. Е. М. Савитскиј, Благородне маталлу, Металургија, Москва, 1984.			
3. W. S. Rapson, T. Groenevald, Gold usage, Academic Press, London, 1978.			
4. П. Гертик, Уметничка обрада метала, МПМ, Београд, 2004.			
5. G. Savitckij, Metallovedennye platinovyh splavov, Metallurgija, Moskva, 1975.			
Помоћна:			
1. V. M. Malyshev, D. V. Rumjancev, Zoloto, Metallurgija, Moskva, 1979.			
2. V. M. Malyshev, D. V. Rumjancev, Srebro, Metallurgija, Moskva, 1979.			
3. E. Moffat, The handbook of binary phase diagrams, General Electric, Schenectady, 1983.			
4. А. Б. Бобулев, Механические и технологические својства металлов, Металургија, Москва, 1987.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	
3	2	1	
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе и практичан рад, организовани на интерактивном принципу, што поред класичних предавања и презентација, укључује дискусије и активно учешће студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	/
практична настава	40	усмени испит	55
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Конти поступци за добијање жице и профила			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Драгослав М. Гусковић, ред. проф.			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Потребна знања из физичке металургије и прераде метала у пластичном стању			
Циљ предмета			
Предмет треба да омогући студенту стицање знања и разумевања основних принципа различитих поступака за производњу жице и профила при чему је највећа пажња посвећена комбинацији континуираног ливења и топлог ваљања при истој топлоти.			
Исход предмета			
Студент треба да научи процесе континуираног ливења и ваљања и да овлада конкретним технологијама производње жица и профила малих попречних пресека како би био оспособљен за ефикасан самосталан и тимски рад у овој области.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Подела производних технологија. Полукоинтиуирано и континуирано ливење. Типови кристализатора. Традиционални поступци добијања жице и профила. Contirod поступак, ливење и топло ваљање. Ливење на ротирајућем точку и топло ваљање. Deep Forming поступак, техника имерзионог обликовања и топло ваљање. Својства топло ваљаних жица. Urcast и Uprward поступак. Својства ливених жица. Компарација поступака и компарација особина добијених производа. Континуирани поступци ливења са екстремно брзим хлађењем растопа. Поступци непрекидног пресовања.			
<i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>			
Рачунске и лабораторијске вежбе прате предавања. Одређивање брзине рекристализације растопа и ТМ режима прераде метала.			
Литература			
Препоручена:			
1. Д. Гусковић, Б. Станојевић, С. Стевић, Савремени поступци добијања бакарних жица, ТФ, Бор, 1997.			
2. М. Пешић, Б. Мишковић, В. Миленковић, Прерада метала у пластичном стању, ТМФ, Београд, 1989.			
3. W. Schwarzmaier, Непреривнаја разливка, превод са немачког, Москва, Металлургија, 1962.			
4. W. F. Hosford, R. M. Caddell, Metalforming: Mecchanics and Metallurgy, Prentice Hall, 3 ed., London, 2007.			
Помоћна:			
1. М. Арсеновић, А. Костов, Ливење профила малих попречних пресека, Наука, Београд, 2001.			
2. С. Стојадиновић, Ш. Бешић, Е. Десница, Основи производних технологија, ТФ, Зрењанин, 2006.			
3. G. K. Bhat, Special Melting and Processing, Noyes Publications, 1989.			
4. A. Sinha, Physical metallurgy Handbook, Mc Graw-Hill Education, 2002.			
5. S. H. Herman, Ultrarapid Quenching of liquid Alloys, Academic press, N.Y., 1981.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	
3	1	2	Студијски истраживачки рад:
Методe извођења наставе			
Теоријска и практична настава у комбинацији са интерактивном наставом ће се изводити у свим областима у различитом обиму.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	25
практична настава	30	усмени испит	40
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Металургија легура обојених метала			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Љубица С. Иванић, ред. проф.			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Потребна знања из физичке металургије и технологија добијања и прераде обојених метала			
Циљ предмета			
Оспособљавање студената за самостални рад у оквиру металургије легура обојених метала			
Исход предмета			
Студенти треба да науче основне принципе прорачуна у металургији легура обојених метала и да се упознају са технологијама добијања легура обојених метала			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Увод. Металургија легура обојених метала. Бакар и бакарне легуре-хемијски састав, структура и конструкцијске особине. Никл и никлове легуре- хемијски састав, структура и конструкцијске особине. Цинк и легуре цинка- хемијски састав, структура и конструкцијске особине. Олово, калај и антимоно-хемијски састав, структура и конструкцијске особине. Тешкотопљиви метали и њихове легуре-хемијски састав, структура, особине и примена. Племенити метали и њихове легуре- хемијски састав, структура, особине и примена. Алуминијум и легуре алуминијума- хемијски састав, особине и примена. Магнезијум и магнезијумове легуре- хемијски састав, структура, особине и примена. Ретки метали-особине и примена. Радиоактивни метали-особине, хемијски састав, примена и чување.			
<i>Практична настава:Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>			
Рачунске и лабораторијске вежбе прате предавања.			
Литература			
Препоручена:			
1. Б. Кочовски, Металургија легура обојених метала, Технички факултет Бор.			
2. М. Томовић, Ливење обојених и лаких метала, ТМФ, Београд, 1986.			
Помоћна:			
1. Н. Д. Орлов, В. М. Чурсин, Цветноје лигје, Металургија , Москва, 1971.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	
3	1	2	
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе и практични рад, организовани на интерактивном принципу, што поред класичних предавања и презентација, укључује дискусије и активно учешће студената у свим видовима наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	20
практична настава	15	усмени испит	30
колоквијум-и	10		
семинар-и	15		

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Металургија ливеног гвожђа и челика			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Љубица С. Иванић, ред. проф.			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Потребна знања из физичке металургије и технологија добијања гвожђа и челика			
Циљ предмета			
Оспособљавање студената за самостални рад у оквиру технологија из ливеног гвожђа и челика			
Исход предмета			
Студенти треба да науче основне принципе прорачуна из гвожђа и челика и да се упознају са технологијама добијања гвожђа и челика.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Увод. Уопште о челицима. Челични лив. Дефиниција. Угљенични челични лив-хемијски састав, структура и конструкцијске особине. Челици легирани силицијумом-хемијски састав, особине, примена. Челици легирани манганом- хемијски састав, особине, примена. Челици легирани никлом- састав, особине, примена. челици легирани хромом- састав, особине, примена. Челици легирани хром-никлом- састав, особине, примена. Челици легирани ванадијумом- састав, особине, примена. Челици легирани молибденом- састав, особине, примена. Челици легирани волфрамом- састав, особине, примена. Челици легирани титаном- састав, особине, примена. Челици легирани бакром- састав, особине, примена. Теоријски и технолошки основи производље челичног лива.			
<i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i>			
Рачунске и лабораторијске вежбе прате предавања			
Литература			
Препоручена:			
1. Б. Кочовски, Ливено гвожђе, Бор, 2006.			
2. Б. Кочовски, Металургија ливеног гвожђа и челика, ТФ Бор.			
Помоћна:			
1. А. И. Плужникова, Производство стали с примением кислокода, Металлургија, Москва, 1976.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања:	Вежбе:	Други облици наставе:	
3	1	2	
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе и практични рад, организовани на интерактивном принципу, што поред класичних предавања и презентација, укључује дискусије и активно учешће студената у свим видовима наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	20
практична настава	15	усмени испит	35
колоквијум-и	10		
семинар-и	15		

Студијски програм/студијски програми : Металуршко инжењерство			
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master			
Назив предмета: Прерада ретких и племенитих метала			
Наставник (Име, средње слово, презиме): др Драгослав М. Гусковић, ред. проф., др Љубица С. Иванић, ред. проф.			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Потребна знања из физичке металургије и технологија добијања и прераде ретких метала			
Циљ предмета Предмет треба да омогући студенту да научи процесе који се одвијају у течном и чврстом стању племенитих и ретких метала како би их лакше обликовао у захтевану форму.			
Исход предмета Студент треба да научи процесе обликовања метала у течном и чврстом стању и да овлада конкретним технологијама топљења, ливења и пластичне прераде како би био оспособљен за ефикасан самосталан и тимски рад у овој области.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Топљење метала и легура. Израда калуца. Ливење у кокилама, песку, гуми и по воштаним моделима. Чишћење и обрада одливака. Кристална грађа и дефекти. Пластичност кристала. Криве ојачавања. Пластичност племенитих метала (злато, сребро, платина, паладијум, иридијум, осмијум, рутенијум и родијум). Пластичност ретких метала. Ваљање. Извлачење. Пресовање. Ковање. Дубоко извлачење. Ротациономковање племенитих метала. Спајање метала. Завршна обрада племенитих и ретких метала. <i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад</i> Рачунске и лабораторијске вежбе прате предавања. Одређивање удела компонената у шаржи, одређивање ТМР прераде за конкретну легуру, калибрације.			
Литература Препоручена: 1. П. Гертик, Племенити метали, својства, прерада, примена, Београд, 1997. 2. Љ. Иванић, Ливарство, ТФ Бор, 2000. 3. М. Пешић, Б. Мишковић, В. Миленковић, Прерада метала у пластичном стању, ТМФ, Београд, 1992. 4. Е. М. Savickij, G. S. Burhanov, Redkie metally i splavy, Nauka, Moskva, 1980. 5. Е. Vkephol, Theorie und praxis das goldschmiedes, Veb Verlag, Leipzig, 1968. Помоћна: 1. J. C. Wright, Technical Manual for Gold Jewellery, World bdl Council, London 1997. 2. В. Mališev, Srebro, Moskva, 1987. 3. С. Hempel, Spravočnik po redkim metallam, (prevod sa engl.), Mik, Moskva, 1965. 4. D. Ott, Handbook on Casting and Other Defects in Gold Jewellery Manufacture, WGC, London, 1998. 5. П. Гертик, Уметничка обрада метала, МПМ, Београд, 2004.			
Број часова активне наставе			Остали часови
Предавања: 3	Вежбе: 1	Други облици наставе: 2	
Студијски истраживачки рад:			
Методе извођења наставе Предавања, вежбе и практичан рад, организовани на интерактивном принципу, што поред класичних предавања и презентација, укључује дискусије и активно учешће студената у свим видовима наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	/
практична настава	40	усмени испит	55
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм : Инжењерски менаџмент, Металуршко инжењерство				
Врста и ниво студија: Дипломске академске студије-master				
Назив предмета: Теоријске основе за израду дипломског- мастер рада				
Наставник: Манасијевић М, Драган				
Статус предмета: обавезни				
Број ЕСПБ: 8				
Услов: Знање стечена кроз обавезне и изборне предмете курикулума				
Циљ предмета: Стицање знања за дефинисање истраживачког проблема, његову разраду, писање и јавну презентацију.				
Исход предмета: Оспособљавање студената да самостално примењују предходно стечена знања ради сагледавања структуре задатог проблема и његовој системској анализи у циљу извођења закључака о могућим правцима његовог решавања. Кроз самостално коришћење литературе, студенти проширују знања у проучавању различитих метода и радова који се односе на сличну проблематику, на тај начин код студента се развија способност да спроведе анализу и идентификује проблеме у оквиру задате теме .				
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Основне методе претраживање базе података за публиковане научне резултате: Science Direct, SCOPUS, KOBSON. Постављање хипотеза истраживања и њихово истраживање. Методе статистичке анализе и обрада резултата коришћењем софтверских пакета: Statistica, SPSS-а и других. Вишекритеријумско одлучивање коришћењем софтверског пакета: Decision Lab. Дефинисање структуре дипломског-мастер рада и методе цитирања литературе. Припрема јавне презентације дипломског- мастер рада. <i>Практична настава:</i>				
Литература Препоручена литература: 1. М. Вуковић, Ж. Живковић, Методологија научно истраживачког рада, Графојиг, Београд, 2005. Помоћна литература: 1. Чланци у међународним часописима из одговарајућих области.				
Број часова активне наставе: 15				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 2	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад: 11	
Методе извођења наставе: Фронтални тип предавања, рад по групама, студије случаја, радионице.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		поена
активност у току предавања	10	писмени испит		
практична настава	-	усмени испит		40
колоквијум-и	40	.....		
семинар-и	10			
Начини провере знања могу бити различити, у табели су наведене само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....				
*максимална дужна 1 страница А4 формата				